

การสร้างสรรคการเรียนรู้กับการพัฒนาชุมชน สู่ความมั่นคงทางสังคมเพื่อรองรับการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน

The Creativity Learning and the Community Development for Social Security to Support Being ASEAN Community

ผู้วิจัย อาจารย์ ดร.รณวีร์ พาผล¹

บทคัดย่อ

แผนงานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อสร้างเสริมการเรียนรู้ให้เป็นพื้นฐานความมั่นคงในชีวิตของชุมชนและยกระดับคุณภาพชีวิตเพื่อรองรับการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน ซึ่งเป็นการวิจัยประยุกต์ (Applied Research) มีทั้งข้อมูลเชิงคุณภาพที่ได้จากกลุ่มตัวอย่างในชุมชนแขวงนครพิงค์ อำเภอเมืองจังหวัดเชียงใหม่ ด้วยการสัมภาษณ์เชิงลึก การสนทนากลุ่ม การสังเกต และ ข้อมูลเชิงปริมาณที่ได้จากการตอบแบบสอบถาม แบบประเมินความพึงพอใจ และ แบบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของโครงการย่อยภายใต้แผนการวิจัยนี้ โดยมีกลุ่มตัวอย่างเป็นประชาชนและเยาวชนในแขวงนครพิงค์ อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่ รวมทั้งสิ้น 581 คน

ผลการวิจัยของแผนงานวิจัยนี้ได้นำผลการวิจัยของทุกโครงการย่อยมาวิเคราะห์ เพื่อตอบวัตถุประสงค์ของการวิจัย ดังนี้ 1) การเสริมสร้างการเรียนรู้เพื่อเป็นพื้นฐานความมั่นคงในชีวิตของชุมชนนั้น กลุ่มตัวอย่างมีความรู้เพิ่มขึ้น เฉลี่ยร้อยละ 69.98 ส่วนการบริโภคสื่อและข่าวสารอย่างชาญฉลาดเป็นไปในทางบวก อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.01$) 2) ผลการยกระดับคุณภาพชีวิตเพื่อรองรับการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน พบว่า กลุ่มตัวอย่างมีแนวโน้มในการพัฒนาคุณภาพชีวิตด้านการใช้ภาษาอังกฤษ และภาษาอื่น ๆ เพิ่มขึ้น มีการนำกระบวนการเรียนรู้ไปใช้ในการแสวงหาความรู้เพิ่มเติม และชุมชนมีความเชื่อในระดับมาก ว่าการปฏิบัติตามกฎ ระเบียบและมีความเอื้อเฟื้อต่อกัน จะช่วยให้ชุมชนมีความสุข 3) ผลการสอบถาม เรื่อง ความมั่นคงของมนุษย์และสังคมส่วนบุคคล พบว่า ทุกกลุ่มตัวอย่างให้ความสำคัญกับมิติด้านการศึกษาเพราะเห็นว่าการศึกษาคือสิ่งสำคัญที่จะทำให้เกิดความมั่นคงในชีวิต และเชื่อว่าการมีการศึกษาทุกด้านจะทำให้มีโอกาสก้าวหน้าทางด้านอาชีพและด้านอื่น ๆ อันจะส่งผลให้เกิดความมั่นคงในสังคมตามมา

คำสำคัญ : กระบวนการการเรียนรู้ การพัฒนาชุมชน ความมั่นคงในชีวิต ความมั่นคงทางสังคม การเข้าสู่ประชาคมอาเซียน

¹ อาจารย์ประจำ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่

ABSTRACT

This research project aims to manage the studying process in order to support the base of life security for entering ASEAN community. This is an applied research which gained the qualitative data from the 581 samples in Nakornping Municipality area, Muang district, Chiang Mai province. The depth interview, group discussion, observation were used to collect data. For the quantitative data, it was gained from the general questionnaires, the satisfactory evaluation, and the achievement tests of the sub-project under this project.

The result of this project based on the sub-project results which was analyzed to answer the research objective as the followings: 1) the result of the learning process to support the life security for entering ASEAN community was higher at the percentage of 69.98. The result of the wisely consumption of the youth on media and information was positive at the highest level ($\bar{X} = 4.01$). 2) the result of upgrading life quality for entering ASEAN community was found to be higher in term of English and other language usage. And the sample group believe that the use of the learning process to search for the more knowledge, the rule and regulations conforming and also the generousness of people in the community will lead to life security and quality. 3) the result from the questionnaires on human security and personnel society was found that every sample group agreed that education enhance life security. They believe that education is essential for carrying life and give opportunities to get better career and other good opportunities will follow, which lead to social security.

Key words : Learning process, Community development, Social security, Entering ASEAN community

บทนำ

ความหมายของความมั่นคงของมนุษย์ ที่กล่าวในรายงาน “การพัฒนามนุษย์ 1993” (Human Development Report 1993) ของแผนงานพัฒนาองค์การสหประชาชาติ (United Nations Development Program: UNDP) กล่าวว่า ควรให้ความสำคัญกับความมั่นคงมนุษย์นอกเหนือจากที่ประเทศต่าง ๆ ให้ความสำคัญกับความมั่นคงของชาติ และใน รายงานการพัฒนามนุษย์ปี 1999 ของ UNDP ยังได้กล่าวถึงความไม่มั่นคงของมนุษย์ ไว้ 7 ประการคือ ด้านเศรษฐกิจ ด้านอาหาร ด้านสุขภาพ

ด้านสิ่งแวดล้อม ด้านบุคคล ด้านชุมชน และด้านการเมือง อย่างไรก็ตาม ความไม่มั่นคงที่ส่งผลกระทบต่อเสถียรภาพทางการเมืองและความเป็นปึกแผ่นของชุมชนนี้ได้ถูกเชื่อมโยงเข้ากับกระบวนการโลกาภิวัตน์และส่งผลด้านกลับจนกลายเป็นปัญหาที่เด่นชัดขึ้นทุกที ส่วนการรายงาน “การพัฒนามนุษย์ 2000” ได้ใช้ชื่อว่า “สิทธิมนุษยชนกับการพัฒนามนุษย์เพื่อเสรีภาพและความเป็นปึกแผ่น (Solidarity)” ได้เชื่อมความสัมพันธ์ระหว่างสิทธิมนุษยชน การพัฒนามนุษย์ และความมั่นคงของมนุษย์เข้าด้วยกันโดยให้ความเห็นว่าสิทธิมนุษยชนและ

การพัฒนาคนมีวิสัยทัศน์และจุดประสงค์ร่วมกัน ได้แก่ การสร้างความมั่นคงแก่เสรีภาพ การอยู่ดีมีสุขและศักดิ์ศรีของมนุษย์ทุกคนทั่วโลก โดยได้จำแนกความมั่นคงทางเสรีภาพออกเป็น 7 ประการ ได้แก่ 1) เสรีภาพจากการกีดกัน 2) เสรีภาพจากความต้องการ 3) เสรีภาพในการพัฒนาและการประจักษ์ในศักยภาพแห่งตน 4) เสรีภาพจากความหวาดกลัว เช่น ภัยคุกคามต่อความมั่นคงของบุคคล 5) เสรีภาพจากความ อุดมธรรมและการละเมิดการปกครองโดยกฎหมาย 6) เสรีภาพทางความคิด การพูดและการรวมกลุ่ม 7) เสรีภาพในการทำงานที่เหมาะสมไม่ถูกขูดรีด (UNDP, 2000)

จากการรายงาน เรื่อง ระดับความมั่นคงของมนุษย์ของจังหวัดต่าง ๆ ในประเทศไทย ซึ่งได้มาจากการเก็บข้อมูลสถานการณ์ความมั่นคงของมนุษย์ด้วยเครื่องมือและวิธีการวิเคราะห์ข้อมูลที่สำนักมาตรฐานการพัฒนาลังคมและความมั่นคงของมนุษย์ กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ สร้างขึ้นเอง ในปี 2554 - 2555 พบว่า ผลจากการจัดเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 2,279 ชุด ใน 4 ภาค 14 จังหวัด โดยเฉพาะ มิติการศึกษา ซึ่งหมายถึง การที่บุคคลมีความรู้จากการศึกษา การได้รับโอกาสในการศึกษาต่อเนื่องในระดับที่สูงขึ้น และการได้รับข้อมูลข่าวสารที่เป็นปัจจุบัน อยู่ในระดับร้อยละ 85.0 (เกณฑ์มาตรฐาน ร้อยละ 88.6) นอกจากนี้ยังมีข้อค้นพบ เมื่อเปรียบเทียบกับภาคต่าง ๆ ดังนี้

1. กรุงเทพฯ - ปริมณฑล มีจุดแข็งด้านการมีงานทำและรายได้ และมีการศึกษา

2. ประชากรวัยทำงานในภาคกลางขาดจุดแข็งในทุกมิติ เมื่อเปรียบเทียบกับภาคอื่น

3. ประชากรวัยทำงานในภาคอื่นมีข้อได้เปรียบในมิติต่าง ๆ โดยในภาคเหนือมีข้อได้เปรียบในมิติต่าง ๆ มากกว่าภาคอื่น ๆ แต่จะมีจุดอ่อนเพียงด้านการศึกษา จุดอ่อนของภาคตะวันออกเฉียงเหนือเป็นด้านพื้นฐานการมีงานทำ รายได้และสภาพที่อยู่อาศัย ส่วนประชากรวัยทำงานในภาคใต้มีความรู้สึกรู้สึกว่ามิติสิทธิความเป็นธรรมยังคงมีปัญหา มิติที่ระดับความมั่นคงต่ำกว่าเกณฑ์ ถือเป็นสิ่งที่แต่ละพื้นที่ต้องเร่งพัฒนาให้เท่าเทียมกับภูมิภาคอื่น โดยกระบวนการพัฒนาของภูมิภาคต่างต้องดำเนินไปพร้อมกัน

จากข้อมูลดังกล่าวข้างต้น มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ ในฐานะที่เป็นมหาวิทยาลัยเพื่อพัฒนาท้องถิ่น โดยมีวิสัยทัศน์ว่า “เป็นมหาวิทยาลัยราชภัฏชั้นนำ มีความเป็นเลิศด้านการผลิตครู เป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ สืบสานแนวพระราชดำริเพื่อพัฒนาพื้นที่จังหวัดเชียงใหม่ และจังหวัดแม่ฮ่องสอน และเป็นศูนย์กลางศิลปวัฒนธรรมของภาคเหนือตอนบน” ซึ่งชุมชนส่วนใหญ่ประกอบอาชีพทางการเกษตร มีผลผลิตและผลิตภัณฑ์ทางการเกษตรเป็นรายได้หลักและเป็นฐานเศรษฐกิจที่สำคัญ ภาคเกษตรมีความสำคัญต่อการพัฒนาประเทศในด้านต่างๆ เช่น เศรษฐกิจ สังคม มาตั้งแต่อดีต ความสำเร็จต่างๆ เกิดจากความรู้ ความสามารถและประสบการณ์

ของบุคลากรด้านการเกษตรทั้งที่สำเร็จการศึกษาวิชาการทางด้านเกษตรและที่ไม่สำเร็จ การศึกษาด้านการเกษตรโดยตรงที่ได้มีส่วนช่วยพัฒนาและถ่ายทอดองค์ความรู้ด้านวิชาการเกษตรไปสู่คนรุ่นลูกรุ่นหลาน นอกจากนี้จังหวัดเชียงใหม่ และจังหวัดแม่ฮ่องสอน ยังมีภูมิปัญญาท้องถิ่นหลากหลายรูปแบบ เช่น ภูมิปัญญาที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินชีวิต การอยู่อาศัย วัฒนธรรม ประเพณี การรักษาพยาบาล และการดำรงชีพ เป็นต้น ทั้งนี้เนื่องจากจังหวัดเชียงใหม่ และจังหวัดในภาคเหนือมีกลุ่มชนหลากหลายเผ่าพันธุ์ และยังมีอาณาเขตติดชายแดนประเทศพม่า และประเทศลาว จึงเกิดการเคลื่อนไหวของประชากรกลุ่มแรงงานจำนวนมาก อย่างไรก็ตามทั้งจังหวัดเชียงใหม่และจังหวัดแม่ฮ่องสอนยังมีจุดอ่อนในด้านการศึกษาดังที่สำนักมาตรฐานการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ ได้กล่าวไว้ในรายงานข้างต้น ซึ่งหากได้มีการพัฒนาการจัดการศึกษาและการเรียนรู้ทั้งในและนอกสถานศึกษาให้เป็นไปในรูปแบบของการศึกษาตลอดชีวิต เพื่อนำไปสู่การพัฒนาและแก้ปัญหาของชุมชนอย่างยั่งยืน ก็จะส่งผลต่อความมั่นคงของมนุษย์ต่อไปอีกด้วย

ดังนั้น คณะผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาและพัฒนา “การสร้างสรรค์การเรียนรู้กับการพัฒนาชุมชนสู่ความมั่นคงทางสังคมเพื่อรองรับการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน” ทั้งนี้ เพื่อให้ชุมชนสามารถเรียนรู้ภาษาอังกฤษและวัฒนธรรมของประชาคมอาเซียนเพื่อจะได้ปรับตัวเองเข้ากับสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงทำให้เกิดความมั่นคงทางสังคม และสามารถดำเนินชีวิตในฐานะเป็นประชากรในประชาคมอาเซียนได้อย่างมีความสุข

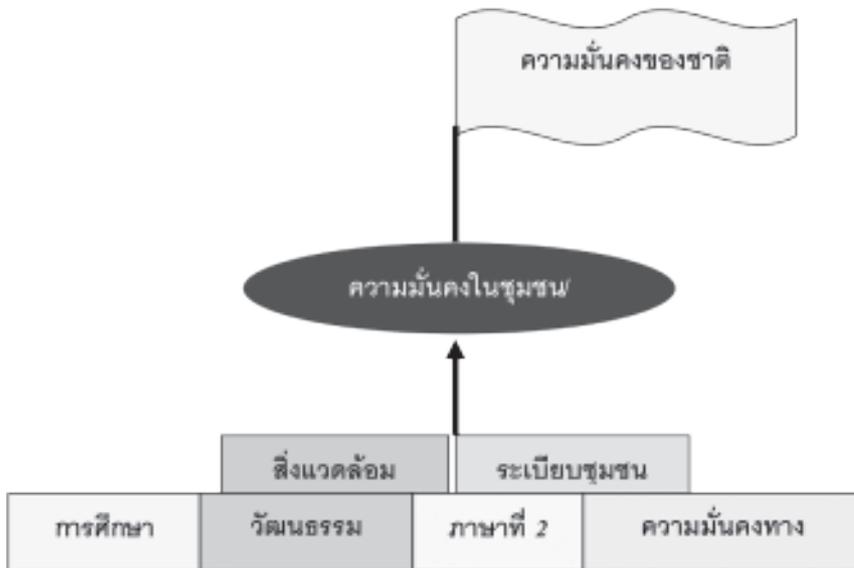
วัตถุประสงค์ของแผนการวิจัย

เพื่อสร้างเสริมการเรียนรู้ด้านภาษาอังกฤษและวัฒนธรรมของประชาคมอาเซียนให้เป็นพื้นฐานความมั่นคงในชีวิตของชุมชนและยกระดับคุณภาพชีวิตเพื่อรองรับการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน

คำถามวิจัย

1. การสร้างสรรค์กระบวนการเรียนรู้กับการพัฒนาชุมชนสู่ความมั่นคงในชีวิตจะมีขั้นตอนอย่างไร
2. ชุมชนที่ได้รับการพัฒนาตามกระบวนการที่นักวิจัยกำหนดขึ้นจะมีความมั่นคงในชีวิตหรือไม่

กรอบแนวคิด (Model)

ขอบเขตการวิจัย

1. ขอบเขตด้านพื้นที่

พื้นที่การศึกษา ได้แก่ แขวงนครพิงค์ อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่

2. ขอบเขตด้านกลุ่มเป้าหมาย

กลุ่มเป้าหมายที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ประชากรในแขวงนครพิงค์ อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่

2.1 ประชากร ได้แก่ ประชากรในแขวงนครพิงค์ อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่

2.2 กลุ่มเป้าหมาย ได้แก่ ชุมชนที่ต้องการการพัฒนาหรือการเรียนรู้ตามที่ชุมชนต้องการ ดังนี้

1) ชุมชนเชื้อฮาทร ตำบลป่าตัน อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่ ได้รับการพัฒนาด้านกาเชื่อมโยงสังคมและวัฒนธรรมเพื่อรองรับการเข้าสู่ประชาคมอาเซียนโดย

ผ่านการเรียนรู้ภาษาอังกฤษในชุมชน จำนวน 120 คน

2) ชุมชนเชื้อฮาทร ตำบลป่าตัน ได้รับการพัฒนาด้านการเสริมสร้างภูมิคุ้มกันของชุมชนด้วยกระบวนการมีส่วนร่วมในการพัฒนาระเบียบชุมชน จำนวน 63 คน

3) เยาวชนในแขวงนครพิงค์ อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่ ได้รับการพัฒนาด้านการพัฒนาคุณธรรม จริยธรรม ความมั่นคงทางอารมณ์ ด้านการบริโภคสื่อและข่าวสารอย่างชาญฉลาดของเยาวชน จำนวน 212 คน

4) นักเรียนโรงเรียนเทศบาลในเขตแขวงนครพิงค์ได้เรียนรู้การบูรณาการวิถีชีวิต อัตลักษณ์ความหลากหลายทางวัฒนธรรมเป็นภาษาอังกฤษเพื่อพัฒนาตนเองเข้าสู่ประชาคมอาเซียนของเยาวชนในระบบโรงเรียน จำนวน 101 คน

5) เยาวชนนอกระบบโรงเรียนในเขตแขวงนครพิงค์ได้เรียนรู้การบูรณาการวิถีชีวิต อัตลักษณ์ความหลากหลายทางวัฒนธรรมป็นภาษาอังกฤษ เพื่อพัฒนาตนเองเข้าสู่ประชาคมอาเซียนของเยาวชนนอกระบบโรงเรียนจำนวน 85 คน

3. ขอบเขตด้านเนื้อหา

เนื้อหาในการศึกษาครั้งนี้ ได้แก่ ทักษะคิด และกระบวนการเสริมสร้างการเรียนรู้ด้านภาษา วัฒนธรรม สิ่งแวดล้อม การจัดระเบียบในชุมชนเพื่อให้เป็นพื้นฐานความมั่นคงในชีวิตของชุมชนเพื่อรองรับการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน (AEC)

วิธีการดำเนินการวิจัย

ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิจัยและเก็บรวบรวมข้อมูลโดยแบ่งเป็น 3 ระยะ ดังนี้

1. **ก่อนเก็บข้อมูล** ดำเนินการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง สืบหาพื้นที่ที่จะนำนักวิจัยในชุดโครงการลงเก็บข้อมูลและสังเกตสภาพแวดล้อมของชุมชนเพื่อเป็นข้อมูลในการเตรียมการวิจัย ประสานหัวหน้าชุมชนเพื่อชี้แจงการลงพื้นที่วิจัยของนักวิจัยทุกโครงการย่อย

นำนักวิจัยลงพื้นที่เพื่อศึกษาชุมชนและสร้างความสัมพันธ์กับชุมชนโดยมีหัวหน้าชุมชนเป็นนักวิจัยร่วมในพื้นที่ และดำเนินการวิจัยตามแผนที่กำหนด

ภาพที่ 1 การลงพื้นที่เพื่อสร้างความเข้าใจกับผู้นำชุมชน

2. **ระหว่างเก็บข้อมูล** ดำเนินการสอบถามความคิดเห็นด้วยแบบประเมินความมั่นคงของมนุษย์และสังคมส่วนบุคคล เพื่อเป็นการศึกษาความคิดเห็นก่อนร่วมกระบวนการวิจัย

ดำเนินการจัดกระบวนการเรียนรู้ของแต่ละโครงการวิจัยย่อยพร้อมทั้งประเมินความรู้ความเข้าใจด้านต่าง ๆ ของแต่ละกลุ่มเป้าหมาย เพื่อนำผลมาวิเคราะห์ตอบวัตถุประสงค์ของการวิจัย

ภาพที่ 2 การดำเนินการจัดการเรียนรู้ของแต่ละโครงการย่อย

จากนั้นโครงการวิจัยย่อยรายงานความก้าวหน้าระยะที่ 1 เพื่อเป็นการแลกเปลี่ยนเรียนรู้กระบวนการต่าง ๆ และเพื่อให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย และมีการรายงานความก้าวหน้าระยะที่ 2 เพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้การแก้ปัญหาระหว่างการดำเนินการวิจัย และการเขียนรายงานการวิจัย

ภาพที่ 3 การรายงานความก้าวหน้าเพื่อเรียนรู้และแก้ปัญหาคาการวิจัย

หลังจากนั้นจึงดำเนินการประเมินความคิดเห็นของแต่ละกลุ่มตัวอย่างที่มีต่อกระบวนการเรียนรู้ของแต่ละกลุ่มตัวอย่าง เพื่อนำผลมาวิเคราะห์ตอบวัตถุประสงค์ของการวิจัยด้านความมั่นคงในชีวิต ตรวจสอบความสมบูรณ์ของการวิจัยและสรุปผลการวิจัย เพื่อนำไปเขียนรายงานวิจัยฉบับสมบูรณ์

3. หลังเก็บข้อมูล ดำเนินการวิเคราะห์ผลจากการสังเกตและการสัมภาษณ์ และผลจากแบบประเมินการยกระดับคุณภาพชีวิตเพื่อรองรับการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน จากนั้นจึงดำเนินการตรวจสอบความสมบูรณ์ของข้อมูล ดังนี้

3.1 ประมวลรูปภาพกลุ่มต่าง ๆ เพื่อใช้ในการวิเคราะห์

3.2 ตรวจสอบความถูกต้องและความสมบูรณ์ของข้อมูลในการใช้เครื่องมือวิจัย

3.3 ดำเนินการเขียนรายงานวิจัยฉบับสมบูรณ์

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. นำข้อมูลที่ได้จากการสังเกตและสัมภาษณ์ที่ผ่านการตรวจสอบแล้ว ซึ่งเป็นทั้งข้อมูลเชิงคุณภาพและเชิงปริมาณมาวิเคราะห์โดยการวิเคราะห์เนื้อหา (Content analysis) พร้อมกับ นำเสนอข้อมูลในการเขียนรายงานการวิจัยด้วยการพรรณนาประกอบตัวอย่าง

2. ส่วนข้อมูลเชิงปริมาณที่ได้จากแบบประเมินความมั่นคงของมนุษย์และสังคมส่วนบุคคลวิเคราะห์โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปด้วยสถิติพื้นฐาน ได้แก่ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

3. นำผลจากการวิเคราะห์มาจัดหมวดหมู่ เพื่อตอบวัตถุประสงค์ของการวิจัย

สรุปผลการวิจัย

จากการสังเคราะห์ผลการวิจัยของโครงการย่อยภายใต้แผนการวิจัยนี้ ทำให้สรุปผลการวิจัยได้ ดังนี้

1. การเสริมสร้างการเรียนรู้เพื่อเป็นพื้นฐานความมั่นคงในชีวิตของชุมชน พบว่า

1.1 กลุ่มตัวอย่างกลุ่มที่ 1 มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของเยาวชนและประชาชนในชุมชน 20 ชุมชนในเขต แขวงนครพิงค์ จังหวัดเชียงใหม่ จำนวน 120 คน มีค่าคะแนนสอบหลังการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนสูงกว่าก่อนเรียน 10.18 คิดเป็นค่าเฉลี่ยที่เพิ่มขึ้นหรือ

ค่าความก้าวหน้าร้อยละ 81.42 โดยตัวอย่างที่มีผลคะแนนสูงขึ้นมาที่สุดหรือก้าวหน้ามากที่สุดมีค่าคะแนนสูงขึ้นมาร้อยละ 37.50 และต่ำที่สุดคือ ร้อยละ 5.26 รวมทั้งกลุ่มตัวอย่างยังมีผลสัมฤทธิ์เรียนรู้เพิ่มขึ้นจากการจัดกิจกรรมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

1.2 กลุ่มตัวอย่างกลุ่มที่ 2 มีผลการประเมินทักษะภาษาอังกฤษและความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับวิถีชีวิต อัตลักษณ์ ความหลากหลายทางวัฒนธรรมของเยาวชนในแต่ละหน่วยการเรียนรู้ผ่านเกณฑ์ที่กำหนดไว้ คือ อยู่ในระดับดี และมีคะแนนการทดสอบความรู้เกี่ยวกับวิถีชีวิต อัตลักษณ์ ความหลากหลายทางวัฒนธรรมหลังการอบรมของผู้เรียนมีค่าสูงขึ้น คิดเป็นร้อยละ 81.30 ซึ่งผ่านเกณฑ์ที่ตั้งไว้ร้อยละ 70 มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

1.3 กลุ่มตัวอย่างกลุ่มที่ 3 มีความรู้เพิ่มขึ้นคิดเป็นร้อยละ 47.22 และมีคะแนนเฉลี่ยสำหรับทุกหน่วยการเรียนรู้เท่ากับ 32.98 จากคะแนนเต็ม 50 คะแนน

1.4 กลุ่มตัวอย่างกลุ่มที่ 4 มีผลการวิเคราะห์ทัศนคติในการบริโภคสื่อและข่าวสารของเยาวชนผู้เข้าการอบรม พบว่า 1) เยาวชนมีทัศนคติในการบริโภคสื่อและข่าวสารอย่างชาญฉลาดที่เป็นไปในทางบวก อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.01$) ที่เป็นไปในทางลบอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 2.55$) 2) การรู้ทันสื่อและข่าวสาร อยู่ในระดับปานกลาง 3) ความตระหนักในผลกระทบของสื่อและข่าวสารที่เป็นไปในทางบวก อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.88$) และที่เป็นไปในทางลบ อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 2.96$) และ 4) ความมั่นคงทางอารมณ์ใน

การบริโภคสื่อและข่าวสาร ที่เป็นไปในทางบวก อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.90$) และที่เป็นไปในทางลบ อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 2.83$)

1.5 กลุ่มตัวอย่างกลุ่มที่ 5 มีผลการวิเคราะห์ความพึงพอใจในการมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินการจัดระเบียบชุมชนของชุมชนเอื้ออาทรป่าต้น ในระดับมากที่สุด ได้แก่ 1) การสำรวจข้อมูลชุมชนก่อนการดำเนินโครงการ 2) การเปิดโอกาสให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วม 3) การประชาสัมพันธ์เพื่อสร้างความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดระเบียบชุมชน 4) การวิเคราะห์ลำดับความสำคัญของปัญหา 5) ให้ชุมชนร่วมสำรวจข้อมูลชุมชนก่อนการดำเนินโครงการ 6) วางแผนการดำเนินการโดยมีชุมชนร่วมให้ข้อคิดเห็น 7) ชุมชนร่วมกำหนดประเด็นในการจัดระเบียบชุมชน 8) และ 9) มีการประชาสัมพันธ์เพื่อสร้างความเข้าใจแก่ประชาชน

2. ผลการยกระดับคุณภาพชีวิตเพื่อรองรับการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน พบว่า

2.1 กลุ่มตัวอย่างกลุ่มที่ 1 มีแนวโน้มในการพัฒนาตนเองเพื่อยกระดับคุณภาพชีวิต (ด้านการศึกษา) อยู่ในระดับมากที่สุด ได้แก่ การที่กลุ่มตัวอย่างเห็นว่าภาษาอังกฤษจำเป็นอย่างยิ่งสำหรับการสื่อสารในปัจจุบัน ($\bar{X} = 4.95$) รองลงมา ได้แก่ ความสามารถในการนำกระบวนการเรียนรู้ไปใช้ในการแสวงหาความรู้เพิ่มเติมได้ ($\bar{X} = 4.89$) การนำกระบวนการเรียนรู้ไปจัดการความรู้ของตนเองได้อย่างเป็นระบบ ($\bar{X} = 4.83$) และเชื่อว่าการมีคุณธรรม จริยธรรม จะช่วยให้อยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข ($\bar{X} = 4.80$) ตามลำดับ

2.2 กลุ่มตัวอย่างกลุ่มที่ 2 มีแนวโน้มในการพัฒนาตนเองเพื่อยกระดับคุณภาพชีวิต (ด้านการศึกษา) อยู่ในระดับมากที่สุด ได้แก่ การนำกระบวนการเรียนรู้ไปจัดการความรู้ของตนเองได้อย่างเป็นระบบ ($\bar{X} = 4.86$) รองลงมา ได้แก่ ความสามารถในการนำกระบวนการเรียนรู้ไปใช้ในการแสวงหาความรู้เพิ่มเติมได้ ($\bar{X} = 4.80$) การเรียนรู้ภาษาอื่นทำให้กลุ่มตัวอย่างมั่นใจในการสื่อสารกับผู้อื่นเพิ่มขึ้น ($\bar{X} = 4.39$) และเชื่อว่าการปฏิบัติตามกฎระเบียบ จะช่วยให้ชุมชนมีความสุข มีความเชื่อเพื่อต่อกัน ($\bar{X} = 4.38$) ตามลำดับ

2.3 กลุ่มตัวอย่างกลุ่มที่ 3 มีแนวโน้มในการพัฒนาตนเองเพื่อยกระดับคุณภาพชีวิต (ด้านการศึกษา) อยู่ในระดับมากที่สุด ได้แก่ การมีความรู้จะช่วยให้กลุ่มตัวอย่างมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนของตนเอง ($\bar{X} = 4.90$) รองลงมา ได้แก่ ความสามารถในการนำกระบวนการเรียนรู้ไปใช้ในการแสวงหาความรู้เพิ่มเติมได้ ($\bar{X} = 4.88$) การเรียนรู้ภาษาอื่นทำให้กลุ่มตัวอย่างมั่นใจในการสื่อสารกับผู้อื่นเพิ่มขึ้น ($\bar{X} = 4.82$) และกลุ่มตัวอย่างมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับประชาคมอาเซียนเพิ่มขึ้น ($\bar{X} = 4.80$) ตามลำดับ

2.4 กลุ่มตัวอย่างกลุ่มที่ 4 มีแนวโน้มในการพัฒนาตนเองเพื่อยกระดับคุณภาพชีวิต (ด้านการศึกษา) อยู่ในระดับมากที่สุด ได้แก่ กลุ่มตัวอย่างมีความเห็นว่าภาษาอังกฤษจำเป็นอย่างยิ่งสำหรับการสื่อสารในปัจจุบัน ($\bar{X} = 4.92$) รองลงมา ได้แก่ ความเชื่อว่าการมีคุณธรรม จริยธรรม จะช่วยให้อยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข ($\bar{X} = 4.80$) การปฏิบัติตามกฎระเบียบจะช่วยให้ชุมชนมีความสุข และ

มีความเชื่อเพื่อต่อกัน ($\bar{X} = 4.76$) และกลุ่มตัวอย่างเห็นว่า การเรียนรู้ภาษาอื่นทำให้มั่นใจในการสื่อสารกับผู้อื่นเพิ่มขึ้น ($\bar{X} = 4.50$) ตามลำดับ

2.5 กลุ่มตัวอย่างกลุ่มที่ 5 มีแนวโน้มในการพัฒนาตนเองเพื่อยกระดับคุณภาพชีวิต (ด้านการศึกษา) อยู่ในระดับมากที่สุด ได้แก่ กลุ่มตัวอย่างมีความเห็นว่าภาษาอังกฤษจำเป็นอย่างยิ่งสำหรับการสื่อสารในปัจจุบัน ($\bar{X} = 4.92$) รองลงมา ได้แก่ ความเชื่อว่าการมีคุณธรรม จริยธรรม จะช่วยให้อยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข ($\bar{X} = 4.80$) การปฏิบัติตามกฎระเบียบจะช่วยให้ชุมชนมีความสุข และมีความเชื่อเพื่อต่อกัน ($\bar{X} = 4.76$) และกลุ่มตัวอย่างเห็นว่า การเรียนรู้ภาษาอื่นทำให้มั่นใจในการสื่อสารกับผู้อื่นเพิ่มขึ้น ($\bar{X} = 4.50$) ตามลำดับ

3. ผลจากแบบสอบถาม เรื่อง ความมั่นคงของมนุษย์และสังคมส่วนบุคคล พบว่า

กลุ่มตัวอย่างที่ 1 และ กลุ่มตัวอย่างที่ 2 มีความรู้สึกมั่นคงในมิติด้านการทำงานทำและรายได้อยู่ในระดับต่ำ ในขณะที่มิติความมั่นคงส่วนบุคคลและครอบครัว ด้านสังคมและวัฒนธรรม และการสนับสนุนทางสังคมอยู่ในระดับปานกลาง สำหรับมิติด้านการศึกษา กลุ่มตัวอย่างมีความคิดเห็นว่าทุกคนในครอบครัวควรได้รับการศึกษา มีความสนใจที่จะพัฒนาตนเองเพื่อความก้าวหน้าในอาชีพ รวมถึงเห็นความสำคัญในการศึกษาภาษาที่คนในสังคมส่วนใหญ่ใช้สื่อสารกัน อยู่ในระดับสูง และกลุ่มตัวอย่างเห็นว่าตนเองมีโอกาสดังกล่าวได้รับการศึกษาหรืออบรมเพื่อพัฒนาทักษะความสามารถของตนอยู่ในระดับค่อนข้างสูง

ส่วนกลุ่มตัวอย่างที่ 3 มีมิติด้านการศึกษาอยู่ในระดับต่ำ กลุ่มตัวอย่างเล็งเห็นถึงความสำคัญของการศึกษาและต้องการศึกษาเพิ่มเติมเพื่อความก้าวหน้าในอาชีพ อีกทั้งยังต้องการศึกษาภาษาอื่น ๆ เพิ่มเติมโดยมีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ระดับ 5.00 แต่เขาฯชนนอกระบบที่เป็นกลุ่มตัวอย่างยังขาดโอกาสในการศึกษาหรืออบรมเพื่อพัฒนาทักษะความสามารถของตนมีค่าเฉลี่ยการประเมินอยู่ที่ระดับ 2.80 สำหรับกลุ่มตัวอย่างที่ 4 พบว่า เขาฯชนมีความรู้สึกมั่นคงในมิติต่าง ๆ แบ่งเป็นระดับ ดังนี้ 1) ระดับต่ำ ได้แก่ มิติด้านการมีงานทำและรายได้ 2) ระดับค่อนข้างต่ำ ได้แก่ มิติด้านการสนับสนุนทางสังคม 3) ระดับปานกลาง ได้แก่ มิติด้านครอบครัว มิติด้านความมั่นคงส่วนบุคคลอยู่ มิติด้านการศึกษา (โอกาสได้รับการศึกษาหรืออบรมเพื่อพัฒนาทักษะความสามารถ) และมีความพึงพอใจกับระบบการบริการรักษาของโรงพยาบาลที่ใช้บริการ 4) ระดับปานกลางค่อนข้างสูง ได้แก่ มิติสุขภาพอนามัย 5) ระดับค่อนข้างสูง ได้แก่ มิติทางสังคมและวัฒนธรรมอยู่ในระดับค่อนข้างสูง และ 6) ระดับสูง ได้แก่ มิติที่อยู่อาศัยและสิ่งแวดล้อมทางกายภาพ

ส่วนกลุ่มตัวอย่างที่ 5 พบว่า กลุ่มตัวอย่างมีความรู้สึกมั่นคงในมิติต่าง ๆ คือ 1) มิติด้านการมีงานทำและรายได้มีความรู้สึกมั่นคงอยู่ในระดับปานกลาง แต่ระดับเงินออมในแต่ละเดือนมีความรู้สึกมั่นคงในระดับต่ำ 2) มิติด้านครอบครัวมีความรู้สึกมั่นคงอยู่ในระดับปานกลาง 3) มิติด้านความมั่นคงส่วนบุคคลมีความรู้สึกมั่นคงอยู่ในระดับปานกลางค่อนข้าง

สูง 4) มิติด้านการสนับสนุนทางสังคมในระดับปานกลางค่อนข้างต่ำ 5) มิติทางสังคมและวัฒนธรรมส่วนใหญ่มีความรู้สึกมั่นคงในระดับปานกลางค่อนข้างสูง 6) มิติด้านการศึกษามีความรู้สึกมั่นคงในโอกาสที่จะได้รับการศึกษาหรืออบรมเพื่อพัฒนาทักษะความสามารถของตนอยู่ในระดับปานกลาง 7) มิติที่อยู่อาศัยและสิ่งแวดล้อมทางกายภาพมีความรู้สึกมั่นคงอยู่ในระดับสูงและ 8) มิติสุขภาพอนามัยส่วนใหญ่มีความรู้สึกมั่นคงอยู่ในระดับสูง โดยมีความพึงพอใจกับระบบการบริการรักษาของโรงพยาบาลที่ใช้บริการอยู่ในระดับปานกลาง

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะสำหรับการนำผลงานวิจัยไปใช้

1.1 แผนงานวิจัยชุดนี้ควรได้รับการสนับสนุนจากหน่วยงานให้นำผลการวิจัยออกเผยแพร่สู่สาธารณะในรูปแบบต่าง ๆ และที่สำคัญหน่วยงานภาครัฐที่มีหน้าที่เกี่ยวข้องด้านการศึกษาทั้งในและนอกระบบโรงเรียนควรนำผลการวิจัยนี้ไปประกอบในการปรับปรุงงานในหน้าที่ให้มีคุณภาพเพิ่มขึ้น

1.2 หน่วยงานทั้งภาครัฐและเอกชน หรือบุคคลที่สนใจ สามารถนำงานแผนงานวิจัยชุดนี้ไปประกอบการศึกษาและเรียนรู้เพื่อต่อยอดในการให้ความช่วยเหลือหรือปรับปรุงการสร้างความมั่นคงในชีวิตและสังคมให้กับประชาชน โดยเฉพาะระบบการให้การศึกษาเพื่อให้เกิดการอยู่ร่วมกันอย่างสงบสุขและมีความสุขต่อไป

2. ข้อเสนอแนะสำหรับการทำวิจัยต่อเนื่อง

2.1 นักวิจัย หรือผู้สนใจในด้านการความมั่นคงของมนุษย์ ควรมีการวิจัยในมิติด้านอื่นที่เกี่ยวข้องกับความมั่นคงของมนุษย์ที่นอกเหนือจากด้านการศึกษาเพื่อนำผลมาให้หน่วยงานที่รับผิดชอบใช้เป็นฐานในการพัฒนาต่อไป

2.2 ควรนำผลจากแผนการวิจัยนี้ไปต่อยอดงานวิจัยเพื่อเสนอแนะแนวทางหรือนโยบายที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาคุณภาพชีวิต

และความมั่นคงในชีวิตของประชาชนในหลายพื้นที่ จะได้ส่งผลกระทบต่อพัฒนาคุณภาพชีวิตและความมั่นคงในสังคม และประเทศชาติที่เกิดผลลัพธ์ที่เป็นรูปธรรมที่ชัดเจนต่อไป

2.3 สำหรับการเตรียมพร้อมเข้าสู่ประชาคมอาเซียนนั้น ควรได้มีการศึกษาปัจจัยด้านอื่นที่เป็นอุปสรรคต่อการเข้าสู่ประชาคมอาเซียนของชุมชน เช่น มิติด้านครอบครัว มิติทางสังคมและวัฒนธรรม และมิติด้านการสนับสนุนทางสังคม เป็นต้น

เอกสารอ้างอิง

กิตติยา ชุมทอง . พฤติกรรมการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการศึกษาของนิสิต ระดับปริญญาตรีมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ปริญญานิพนธ์มหาบัณฑิตบรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, 2546.

คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ.สำนักงาน. รายงานการวิจัย เรื่อง การจัดกระบวนการเรียนรู้เพื่อสร้างสรรค์ด้วยปัญญาในประเทศไทย. โดย สุชิน เพชรภัย. กรุงเทพฯ.องค์การตำครุสภา, 2544.

ครรชิต พุทธิโกษา. คู่มือการพัฒนาชุมชนแห่งการเรียนรู้ฉบับสมบูรณ์ เอกสารเผยแพร่ของสำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ, 2544.

ประทีป วีระพัฒนนิรันดร์. การจัดกระบวนการเรียนรู้ในชุมชน. มูลนิธิพลังนิเวศและชุมชน เข้าถึงจาก <http://www.banrainarao.com/column>. มีนาคม 2555, 2542.

พระธรรมปิฎก (ป.อ.ปยุตโต). การศึกษากับการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์การศาสนา, 2539.

วิจารณ์ พาณิช. การสร้างการเรียนรู้สู่ศตวรรษที่ ๒๑. มูลนิธิสยามกัมมาจล. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ ส.เจริญการพิมพ์, 2556.

วีระเทพ ปทุมเจริญวัฒนา. การพัฒนาทรัพยากรการเรียนรู้ตามอัยยาศัย, 2545. ภาควิชาการศึกษานอกโรงเรียน คณะครุศาสตร์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. กรุงเทพมหานคร, 2545.

สำนักงานปลัดกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์. **การศึกษามาตรฐานและตัวชี้วัดความมั่นคงของมนุษย์**. กรุงเทพฯ : สำนักมาตรฐานการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์, 2555.

สำนักปลัดเทศบาล งานทะเบียนราษฎร ฝ่ายปกครอง. **จำนวนประชากรในเขตเทศบาลนครเชียงใหม่ตามทะเบียนราษฎร พ.ศ. 2546 – 2555**. เชียงใหม่, 2555.

สำนักการศึกษาเทศบาลนครเชียงใหม่, เทศบาลนครเชียงใหม่. **สภาพทั่วไปของเทศบาลนครเชียงใหม่**. [ออนไลน์]. ค้นเมื่อ 25 ตุลาคม 2555, จาก www.cmcity.go.th.